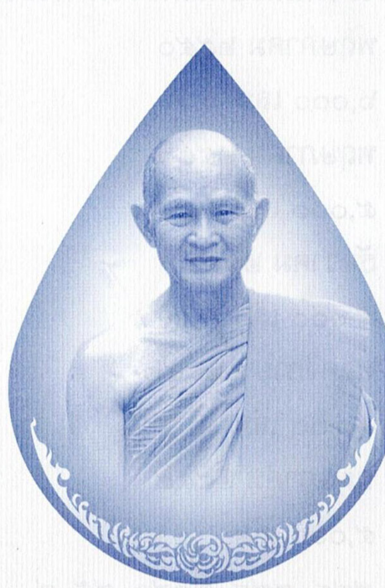

ประวัติและปกิณกธรรม

พระราชภาวนาพินิจ

(หลวงพ่อสนธิ์ อนาลโย)

วัดพุทธบูชา กรุงเทพมหานคร

ประวัติและปกิณกธรรม
พระราชภาวนาพินิจ
(หลวงพ่อสนธิ์ อนาลโย)
วัดพุทธบูชา กรุงเทพมหานคร

ชื่อหนังสือ **ประวัติและปกิณกธรรม พระราชภาวนาพินิจ**

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐

จำนวนพิมพ์ ๖,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑

จำนวนพิมพ์ ๕,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๑

จำนวนพิมพ์ ๕,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

จำนวนพิมพ์ ๕,๓๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๔

จำนวนพิมพ์ ๕,๐๐๐ เล่ม

ISBN ๙๗๘-๙๗๔-๗๒๙๑-๙๕-๗

พิมพ์ที่ : บริษัท ศิลป์สยามบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด
๖๑ ถนนเลียบคลองภาษีเจริญฝั่งเหนือ ซอยเพชรเกษม ๖๙
แขวงหนองแขม เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๖๐
โทรศัพท์ ๐๒-๔๔๔-๓๓๕๑-๙ โทรสาร ๐๒-๔๔๔-๐๐๗๘
e-mail: silpasiamprinting@hotmail.com

พระพุทธชินราช (พระประธาน) ในอุโบสถ วัดพุทธบูชา

ผู้มีจิตศรัทธาจะร่วมเป็นเจ้าภาพทำบุญสร้างพระมหาเจดีย์พุทธบูชา
หรือร่วมทำบุญตามกำลังศรัทธาได้ที่ กุฏิเจ้าอาวาสวัดพุทธบูชา
หรือบริจาคโอนเงินไปที่ ชื่อบัญชี "พระราชภาวนาพินิจ"
ธนาคารกรุงเทพ สาขา ถนนประชาอุทิศราษฎร์บูรณะ
เลขที่บัญชีออมทรัพย์ ๒๓๕-๐-๗๒๕๖๑๖

พระราชภาวนาพินิจ

(หลวงพ่อสนธิ์ อนาลโย)

คำนำ

คณะผู้จัดทำหนังสือประวัติและปกิณกธรรมพระราชภาวนาพินิจ (สนธิ์ อนาลโย) ในวาระเจริญอายุครบ ๗๓ ปี (๒๗ พค ๕๐)เล่มนี้ ได้รวบรวมจากหนังสือวัดพุทธบูชา และหนังสืออัตโนประวัติ พระราชภาวนาพินิจ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สนใจและพุทธศาสนิกชนผู้มีจิตศรัทธา ได้รับทราบความเป็นมา และปฏิปทาของท่านเจ้าคุณพระราชภาวนาพินิจ เจ้าอาวาส รูปปัจจุบัน ในการปฏิบัติ การพัฒนาวัดและเผยแพร่พุทธศาสนาต่อไป

คณะผู้จัดทำขอขอบคุณและอนุโมทนาบุญกับเจ้าภาพทุกท่าน ที่ร่วมกันบริจาคทรัพย์ ในการจัดพิมพ์หนังสือนี้ด้วยดี และขอบารมีคุณพระศรีรัตนตรัย ได้โปรดดลบันดาลให้ทุกท่านประสบแต่ความสุขความเจริญ ทั้งทางโลกและทางธรรมและพ้นจากทุกข์ทั้งปวงในอนาคตด้วยเทอญฯ

อนึ่ง หากหนังสือเล่มนี้มีข้อผิดพลาดหรือขาดตกบกพร่องประการใด คณะผู้จัดทำขอน้อมรับและกราบขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

คณะศิษยานุศิษย์

พฤษภาคม ๒๕๕๐

สารบัญ

หน้า

ประวัติพระราชภาวนาพินิจ

(สนธิ์ อนาลโย)

ท่านเจ้าคุณพระราชภาวนาพินิจ (หลวงพ่อสนธิ์ อนาลโย) เป็นเจ้าอาวาสวัดพุทธบูชา องค์ปัจจุบัน ซึ่งนับเป็นเจ้าอาวาสรูปที่ ๕ นับตั้งแต่สร้างวัดพุทธบูชามาเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ จนถึงปัจจุบัน หลวงพ่อเป็นพระปฏิบัติที่มีปฏิปทา น่าเลื่อมใสเป็นที่เคารพบูชาของญาติโยม พุทธศาสนิกชนและศิษยานุศิษย์โดยทั่วกัน

ในวัยเยาว์ (ปฐมวัย)

ท่านเจ้าคุณพระราชภาวนาพินิจ เกิดวันอาทิตย์ที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๔๗๗ ที่บ้านโนนชาติ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดอุบลราชธานี (ซึ่งปัจจุบันอยู่ในจังหวัดยโสธร) มีบิดาชื่อ นายเป คำมั่น มารดาชื่อ นางกัน คำมั่น มีอาชีพทำนา หลวงพ่อมีพี่น้องทั้งหมด ๖ คน ท่านเป็นบุตรคนที่สอง ชื่อเดิมของท่านชื่อ สุเต แต่เนื่องจากมีบุคลิกเป็นคนช่างสังเกต เห็นผู้ใหญ่ทำอะไร ชอบสนใจเดินไปดูอยู่นาน ๆ เลยได้รับการเรียกชื่อใหม่ว่าสนธิ์ เด็กชายสนธิ์ คำมั่น เรียนจบชั้นประถมปีที่ ๔ จากโรงเรียนวัดบ้านสร้างมิ่ง แม้จะอยู่ในวัยเด็ก แต่ท่านก็มีนิสัยรักสงบ เชื่อฟังบิดา-มารดา กลัวบาป ท่านมีความรู้สึกที่แตกต่างจากเด็กรุ่นเดียวกัน ชอบเล่นบิณฑบาต ชอบใส่บาตรกับโยมแม่ และถ้าวันใดโยมแม่พาไปใส่บาตรด้วย จะ

มีความสุขเป็นพิเศษ เวลาเห็นพระภิกษุแล้วรู้สึกสบายใจ มีความคิดอยากจะบวช และปรารภอยากไปอยู่วัด ตอนอายุประมาณ ๕ ขวบ เห็นกระบือออกลูกแล้ว เกิดสลดใจ สังเวชใจ อยากจะบวช เคยขอโยมพ่อ-โยมแม่ ไปอยู่วัด แต่โยมแม่ไม่ยอมให้ไป ตอนอายุ ๑๑ ปี ออกจากโรงเรียน โยมแม่ก็ยังไม่ยอมให้บวช ท่านเคยออกจากบ้านจะไปอยู่วัด แต่โยมแม่ให้ โยมพ่อไปตามตัวกลับบ้าน บอกว่าโยมแม่คิดถึงมาก พอเดินทางกลับก็แอบร้องไห้คนเดียว คิดว่าคงไม่มีวาสนาได้บวช หลวงพ่อเป็นคนไม่ชอบอยู่นิ่ง ช่วยโยมพ่อ-โยมแม่ ทำนาตั้งแต่อายุ ๙-๑๐ ขวบ สานชะลอมตะกร้าเป็นตั้งแต่อายุ ๑๐ ขวบ

ในช่วงมัชฌิมวัย

แม้ในวัยเด็ก หลวงพ่อจะเป็นคนที่กลัวบาป แต่ในวัยหนุ่มก็มี ฆ่าสัตว์ตัดชีวิตบ้าง เพราะต้องออกไปหาอาหารกิน เหมือนชาวบ้านแถบนั้น เช่น ตีกบ ฆ่าปลา แต่จิตใจของท่านจะมีความรู้สึกละอายต่อบาปอยู่ตลอดเวลา และพยายามหลีกเลี่ยงไม่ฆ่าแกงเป็นความรู้สึกที่ฝังอยู่ในใจตลอดเวลา พออายุได้ 14 ปี โยมแม่เสียชีวิต ท่านมีความรู้สึกว้าเหว่มาก และตอนเป็นหนุ่ม อยากจะเรียนเย็บจักร อยากค้าขาย แต่โยมพ่อไม่ยอมให้เรียน เคยซื้อข้าวไปขายได้เงิน ๒๐ บาท รู้สึกดีใจมาก เคยซื้อครั่งไปขาย เคยซื้อไก่และไข่ไปขาย แต่ขาดทุน

ตอนอายุ ๑๘ ปี ท่านเจ้าคุณสุทธิสาร พาไปจังหวัดสกลนคร เพื่อเปิดหูเปิดตา พักที่วัดศรีพลเมือง เกิดความผูกพันที่ท่านเจ้าคุณเมตตา เอาผ้ามาห่มคลุมกันยุงให้รู้สึกมีความสุขใจ ต่อจากนั้นได้ไปที่วัดป่าอุดมสมพร(วัดหลวงปู่ฝั้น) ได้เห็นความอัศจรรย์และนึกถึงคุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ว่าเป็นสิ่งที่มีจริง เมื่อท่านเจ้าคุณปรารภว่าอยากจะบวชหรือไม่ เลยตัดสินใจบวชก็บวช ช่วงนั้นท่องมนต์เตรียมบวช และทานข้าวมื้อเดียว ร่างกายซูบผอมลง และหิวข้าวมาก ในช่วงนั้นบังเอิญมีคนในตลาดที่มีร้านเย็บจักรมาบวชที่วัด ๑๕ วัน คุยไปคุยมาเลยบอกท่านเจ้าคุณว่าไม่บวชแล้ว จะไปเรียนเย็บจักร โดยไปช่วยเขาทำนาจะได้ไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน พอเย็บจักรเป็น ต้นปี พ.ศ. ๒๔๙๗ กลับมาบ้าน ญาติพี่น้องอยากให้เปิดร้านและไปหาเช่าร้านที่อำเภอให้และอยากให้พี่น้องมาเรียนด้วย โยมพ่อจะซื้อจักรให้ก็ตรงตามที่ตั้งใจไว้ แต่ท่านก็ยังมีความคิดอยากจะบวชอยู่ตลอดเวลา และนึกถึงที่แม่สั่งไว้ว่า "จะทำอะไรจะมีครอบครัวก็ให้บวชเสียก่อน ขอให้บวชให้แม่ก่อน"

เข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์

ความคิดที่โยมแม่สั่งไว้ อยู่ในใจท่านตลอดเวลา ท่านจึงเดินทางกลับขึ้นไป จังหวัดสกลนคร และบวชที่วัดป่าสุทธาวาส เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๗ มีพระมหาทองสุก สุจิตโต เป็นพระอุปัชฌาย์ พระอาจารย์กว่า สุมโน เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และ

พระมหาสนธิ์ ขนตยาคโม เป็นพระอนุศาสนาจารย์ ในวันบวชพระรู้สึกอบอุ่น ความรู้สึกเริ่มตั้งแต่ปรงผมแล้ว เอาผมไปทิ้งลง โถส้วมนึกทันทีว่าหมดกันที เมื่อบวชแล้วได้กลับไปที่วัดป่านาภู่ ได้ปฏิบัติเดินจงกรม ภาวนา พิจารณากรรมฐานตามที่พระอุปัชฌาย์บอก รู้สึกมีความสุข

ตอนที่ท่านบวชใหม่ ๆ หิวมาก จนทนไม่ไหว ฉันน้ำก็ปวดท้อง แม่ชีที่วัดเลยบอกว่า ถ้าไม่ไหวทำไมไม่สึกเสีย แต่ท่านมีปณิธานแน่วแน่ ตายก็ตายไม่สึก จากนั้นคิดจะไปอยู่กับหลวงปู่ฝั้นที่วัดถ้ำขาม หลวงปู่เห็นว่าร่างกายผอม และบอกว่าพระรูปหล่ออย่างนี้ผีเอาไปกินหมด แต่เมื่อพระพาขึ้นไปกราบหลวงปู่ หลวงปู่พูดดีมากประทับใจ “ที่นี่เป็นป่าและยังรกกลัวไม่สบายให้ออกพรรษาก่อนแล้วค่อยไป” แต่พอออกพรรษาก็ไม่ได้ไป ต้องช่วยอุปัชฌาย์ทำงานและปฏิบัติต่ออุปัชฌาย์ ซึ่งอุปัชฌาย์ก็จะเล่าเรื่องต่าง ๆ ขณะถวายนวด เช่นเรื่องพระอาจารย์มั่น เรื่องไปธุดงค์ วันหนึ่งในขณะที่ถวายนวดมีหนูวิ่งเสียงดัง ท่านจึงเคาะข้างฝา หนูหยุดวิ่ง แล้วท่านก็บอกว่าหนูด่าท่าน ท่านกลัวหนูบาป ยังสงสัยว่าท่านรู้ได้อย่างไร

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๘ พระคู่สวดคือ พระอาจารย์กว่า ไม่มีใครอุปัฏฐาก เลยต้องกลับไปดูแลปฏิบัติท่าน และจะมาเรียนหนังสือที่วัดสุทธาวาสต่อ วันแรกที่ไปอยู่วัด ในฝันได้ต่อสู้กับผีเจ้าของที่ที่ไม่ยอมให้อยู่ ล้มลุกคลุกคลานจนผียอม ตื่นขึ้นมายังเหนื่อยหอบอยู่ หลังจากนั้นเลยทำความเพียรยิ่งใหญ่ นึกถึงพระคุณ พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ และทำความเพียรเป็นพิเศษ จิตสงบสบาย จิตใจมีแต่ความเมตตา หลวงพ่อเล่าว่า เห็น

อะไรก็อยากจะเทศน์ให้ฟัง เห็นมดก็อยากจะจับมดมาเทศน์ให้ฟัง เห็นอะไรทุกข์ยากก็อยากจะเทศน์โปรดไปหมด จิตใจเปี่ยมไปด้วยความเมตตาอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน

หลวงพ่อไปปฏิบัติธรรมกับหลวงปู่เทสก์

หลวงพ่อจำพรรษาอยู่ที่วัดป่าสุทธาวาส และในช่วงพรรษาที่สองได้ไปอยู่ที่วัดป่านาภู่ อำเภอพรรณานิคม บังเอิญหลวงปู่เทสก์ เทสรังสี ท่านอยู่ที่ภูเก็ต ท่านได้ขึ้นไปจังหวัดสกลนครไปพักที่วัดป่าสุทธาวาส ท่านพระสถิตย์ บุญญารักษ์ได้ให้คนไปตามหลวงพ่อให้ไปหาที่วัดป่าสุทธาวาส หลวงปู่เทสก์ก็เลยพาหลวงพ่อไปอยู่ภูเก็ต เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๙ (ซึ่งบางท่านก็บอกว่าหลวงปู่เทสก์จะเอาพระไปทิ้ง แต่หลวงพ่อก็ค้านอยู่ในใจ) หลวงพ่อได้อยู่ปฏิบัติรับใช้หลวงปู่เทสก์อย่างใกล้ชิดกับท่านตลอด โดยท่านให้หลวงพ่ออยู่กุฏิเดียวกับท่าน สงสัยอะไรก็ถามได้ หลวงปู่เทสก์เล่าเรื่องท่านพระอาจารย์มั่นให้ฟัง เพราะท่านอยู่กับพระอาจารย์มั่นมา เล่าถึงการปฏิบัติให้ฟัง ในขณะนั้นหลวงพ่อมีจิตใจที่เพลินมาก ชื่นชมในปฏิปทาของครูบาอาจารย์ ในช่วงที่หลวงพ่ออยู่กับหลวงปู่เทสก์นั้น ได้ปฏิบัติต่อหลวงปู่อย่างสม่ำเสมอ หลังจากถวายนวดเส้นแล้ว ก็จะออกมาปฏิบัติเดินจงกรมก่อนที่จะพักผ่อน หลวงพ่อเล่าว่า ตอนเข้าพรรษาหลวงปู่ปรารภว่าใคร จะถือธุดงค์ข้อไหนก็ให้ตั้งใจปฏิบัติหลวงปู่บอกกับหลวงพ่อว่า “สนธิ์ ปีนี้เราถือธุดงค์บิณฑบาตกัน”

ได้ถึงฉันไม่ได้ไม่ฉัน วันแรก ที่บิณฑบาตแทบไม่ได้อะไรเลยได้ข้าวเหนียวและข้าวเจ้านิดหน่อยเพราะชาวบ้านไม่รู้ว่าพระถือธุดงค์ มีวันหนึ่งฉันน้อยและเพลียมาก เผลอหลับไปทั้ง ๆ ที่ขายังห้อยอยู่ข้างเตียง และไม่ได้กางมุ้ง โดยตั้งใจจะเอนหลัง แล้วจะไปเดินจงกรมต่อ แต่เผลอหลับไป หลวงปู่เทสก์ ได้ออกมาถามว่าทำไมไม่กางมุ้ง ตอนนั้นหลวงพ่อรู้สึกอายท่านมาก เลยทำความเพียรเดินจงกรมต่อทั้ง ๆ ที่เพลีย และเกิดความสงสัยว่า หลวงปู่รู้ได้อย่างไร เพราะโดยปกติท่านจะไม่เคยเดินออกมาเลย วันนั้นท่านออกมาบอกให้กางมุ้งได้อย่างไร แสดงว่าท่านรู้จริง ๆ หลวงพ่อเลยเกิดความรู้สึกว่า อยากเป็นพระอรหันต์บ้าง หลวงพ่อได้เร่งปฏิบัติทำความเพียรเป็นประจำและ ได้ขึ้นไปเดินจงกรม ไปนั่งภาวนาบนภูเขาด้วย

หลวงพ่อเรียนพระปริยัติธรรม
หลวงพ่อมาอยู่วัดพุทธบูชา

หลวงพ่อเล่าว่า ความคิดที่อยากจะไปอยู่กรุงเทพฯ เพราะหลวงพ่ออายุยังน้อย อยากจะเรียนบาลี จึงกราบเรียนหลวงปู่เทสก์ ซึ่งท่านก็ไม่คัดค้านแต่ก็ไม่เห็นด้วย ท่านกลัวจะสึก ท่านบอกว่าท่านส่งพระ-เณรเข้ากรุงเทพฯ ก็มาสึกกันทั้งนั้น หลวงพ่อก็อ้อนวอนอยู่หลายครั้งหลายคราว จนถึงเดือน ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ หลวงปู่เทสก์ก็เลยตกลงลองดู ท่านเห็นว่าหลวงพ่อควรมาเรียนบาลี

ก็เลยส่งมากรุงเทพฯ ตอนนั้นหลวงพ่อจบนักธรรมโท จึงมาเรียนต่อนักธรรมเอกและเรียนเปรียญด้วย

ท่านพระอาจารย์วัน อุตตโม เป็นผู้ฝากให้หลวงพ่อมาอยู่ที่วัดพุทธบูชาที่บางมด ฝั่งธนบุรี เพราะเป็นสาขาของวัดบวรนิเวศวิหาร หลวงพ่อเดินทางมาเดือน ๔ แล้ว จะท่องสวดมนต์ก็ไม่ทัน ยังเข้าอยู่วัดบวรนิเวศวิหารไม่ได้ ในขณะนั้น หลวงพ่อมาอยู่วัดพุทธบูชาเป็นเวลาถึง ๘ ปี ช่วงนั้นการเดินทางลำบาก ซึ่งหลวงปู่เทสก์ก็ได้บอกว่า ถ้าไม่สะดวกก็ให้กลับภูเก็ต แต่หลวงพ่อก็ตั้งใจแล้วว่าจะต้องเรียน ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ หลวงพ่อได้มาอยู่ที่วัดบรมนิวาส ทั้งนี้หลวงพ่อเล่าถึงความหลังให้ฟังว่า “ที่วัดพุทธบูชาในขณะนั้น บิณฑบาตลำบาก จะบิณฑบาตแต่ละครั้งก็ยาก ต้องลุยโคลนลุยเลนลำบากมาก และคิดว่าถ้าจะกลับไปภูเก็ต ก็กลัวเสียชื่อลูกผู้ชาย เกิดมีมานะขึ้นมา ถ้าอย่างไรก็เรียนก่อนเถอะ ได้ตั้งใจมาแล้วต้องอดทนอยู่ต่อไป” แล้วค่อยไปอยู่วัดบวรนิเวศวิหาร ภายหลังหลวงพ่อสอบนักธรรมเอกได้ แต่ยังสอบเปรียญไม่ได้ หลวงพ่อตั้งใจว่าถ้าจะกลับไปหาหลวงปู่เทสก์ ก็ให้เขาเรียกเราว่า “มหา” ก่อน แต่ครั้นจะอยู่วัดพุทธบูชาต่อไป ก็ไม่สะดวก อยากจะเปลี่ยนบรรยากาศดูบ้าง ท่านพระอาจารย์สุวัจน์ก็พามาฝากให้อยู่ที่วัดบรมนิวาส เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๘

หลวงพ่อสอนวิปัสสนา

ก่อนที่หลวงพ่อจะมาเป็นอาจารย์สอนวิปัสสนากรรมฐานในทุกวันนี้ หลวงพ่อเล่าถึงอุปสรรคต่าง ๆ ให้ฟังว่า หลวงพ่อมาอยู่ที่วัดบรมนิวาสก็มาสอบเปรียญ ๓ ได้ที่วัดนี้ ก่อนหน้านั้นได้พาญาติโยมไปช่วยพระครูสถิตย์ สร้างวัดพรหมวิหาร อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร จนโบสถ์เสร็จ ศาลาเสร็จ หลวงพ่อสอบได้เปรียญ ๓ เขาเลยตั้งให้เป็นครูสอนนักธรรม เลยไม่ได้เรียนต่อ ทั้ง ๆ ที่หลวงพ่อได้ไปสมัครเรียนที่วัดบวรนิเวศวิหาร ไปสมัครเสร็จเรียบร้อย ทางสภาการศึกษาวัดบวรนิเวศวิหาร ก็เรียกตัวให้ไปเรียน แต่ผู้ใหญ่ให้ไปเรียนครูสอนธรรม ก็เลยต้องสอนเรื่อยมา

ส่วนวิปัสสนากรรมฐานนั้น หลวงพ่อเคยดำริมานานแล้ว เห็นว่าญาติโยมทางกรุงเทพฯ นี้ มีความรู้ดี ถ้าปฏิบัติจะสำเร็จได้ง่าย คิดมานานแล้ว ตั้งแต่หลวงพ่อมาอยู่วัดบรมนิวาสใหม่ ๆ แต่เมื่อไปกราบเรียนเจ้าอาวาส ท่านไม่เห็นด้วย ตอนนั้นพระอาจารย์วัน อุตตโม ท่านพระอาจารย์จวน กุลเชฏโฐ ท่านพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร ยังอยู่เลย หลวงพ่อได้กราบเรียนปรึกษาท่านเหล่านั้น ท่านก็เห็นด้วย บอกว่า “คนกรุงเทพฯ นี่มีความรู้มีอะไรดี ๆ ถ้าปฏิบัติถูกต้อง จะทำได้ดี” ท่านผู้ใหญ่เห็นด้วยทุกองค์ แต่ก็ยังไม่ได้ดำเนินการ เพราะท่านเจ้าอาวาสท่านไม่เห็นด้วยในขณะนั้น

หลวงพ่ออยากตั้งศูนย์ปฏิบัติกรรมฐาน

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ หลวงพ่อไปสหรัฐอเมริกา พอกลับมา ความคิดในเรื่องนี้ยังมีอยู่ หลวงพ่อก็ได้มาจัดตั้งการอบรมวิปัสสนากรรมฐานที่ศาลาอุรุพงษ์ ในกลางพรรษา ได้นิมนต์ครูบาอาจารย์ให้มาอบรม โดยไปนิมนต์ ท่านเจ้าคุณพระภาวนาพิศาลเถร (หลวงพ่อพุธ ฐานิโย) วัดป่าสาละวัน มาอบรมเป็นองค์แรก ปรากฏว่าคนมาเต็มศาลา นี่เป็นสาเหตุให้หลวงพ่อทำต่อ ก่อนนั้นหลวงพ่อได้ไปกราบเรียนท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาส ท่านไม่เห็นด้วย "ท่านว่าใครจะมา จะมีใครมา" แต่พอทำจริง ๆ คนมามากมาย ท่านมาเห็นเข้า ท่านก็ว่าดี นับแต่นั้นท่านก็อนุญาตให้ทำเรื่อยมา

ตอนเริ่มแรกที่ท่านเจ้าคุณภาวนา พิศาลเถร มาอบรมนั้นเพียงแต่เทศน์ให้ฟังเท่านั้น ยังไม่มีการอบรมวิปัสสนากรรมฐาน ยังไม่มีการสอนภาวนา ภายหลังหลวงพ่อก็เลยคิดกับหมู่พวก เช่น พระมหาประกอบ วัดป่ามหาชัย ว่า ถ้าเราทำอย่างนี้ไม่มีการสอนภาวนาญาติโยมคงจะน้อย แต่ถ้าเราสอนให้มีการภาวนาอย่างน้อยเราก็ได้ปฏิบัติอยู่ในกุฏิด้วย คงจะดี หลวงพ่อได้ปรารภ "ถ้าเราเป็นแกนนำ มากบ้างน้อยบ้างคงไม่เป็นไร คงจะมีคนฟังแล้วคิดอยากปฏิบัติบ้าง" ดังนั้นจึงเริ่มดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ขึ้น ๑๕ ค่ำเดือนสิงหาคม ที่กุฏิหลวงพ่อ (กุฏิผ่องดำรงค์) แล้วก็ทำมาจนทุกวันนี้ โดยสอนวิปัสสนากรรมฐานทุกคืน ตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ น. ถึง ๑๙.๐๐ น. มีอุบาสก อุบาสิกา พระ เณร มาภาวนาที่กุฏินี้ทุกคืน ซึ่งขณะที่

หลวงพ่ออยู่ที่วัดบรมนิวาสนั้น หลวงพ่อได้รับตำแหน่งเป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาส และเป็นผู้อำนวยการศึกษาปริยัติธรรมด้วย

นิมิตแห่งความเป็นจริงของหลวงพ่อ

● ผ้าขาวมาบอกว่าหลวงพ่อไม่ได้ลาสิขาบท

เรื่องของนิมิตนี้ หลวงพ่อเล่าให้ฟังว่า ท่านได้นิมิตหลายครั้ง ครั้งแรก คืนวันที่หลวงพ่อบวช คือวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๗ อายุ ๒๐ พอดี บวชที่วัดป่าสุทธาวาส แล้วไปอยู่อำเภอพรรณนานิคม เพราะเจ้าภาพอยู่ที่นั่น หลวงพ่อได้กลับไปที่วัดป่าโนนภู่หลังจากนั้นเดินจงกรมแล้วมานั่งสมาธิก็ได้นิมิตเห็นผ้าขาวคนหนึ่งมาบอกว่า "แม่ของท่านที่ตายไปแล้วยังไม่ได้ไปเกิดหรอก เดี๋ยวนี้ก็ยังคอยพ่อท่านอยู่ พ่อท่านก็จะไม่แต่งงานใหม่ แม่ท่านรักพ่อท่านมากจึงยังคอยอยู่" แล้วยังบอกอีกว่า "ตัวท่านนี้เป็นคนมีบุญ ท่านจะไม่ได้สึกจะอยู่ในสมณเพศตลอดไป" ผ้าขาวยังย้ำว่า "ท่านจะไม่ได้สึกจะเป็นครูบาอาจารย์ต่อไปในภายหน้า" พอพูดแค่นั้น หลวงพ่อก็รู้สึกตัว ไม่มีอาการง่วงเลย ยังนึกถึงคำพูดของผ้าขาวที่ว่า พ่อจะไม่ได้แต่งงานใหม่ จะเป็นไปได้หรือ เพราะช่วงนั้นญาติพี่น้องยังเห็นว่าลูกยังเล็ก ๆ อยู่ อยากให้พ่อแต่งงานใหม่ จะได้มีคนมาเลี้ยงลูกมาช่วยงานบ้าน แต่แล้วพ่อก็ไม่ได้แต่งงานใหม่จริง ๆ ซึ่งก็เป็นจริงและโยมพ่อก็เสียเมื่ออายุ ๗๙ ปี โดยไม่ได้แต่งงานใหม่ ส่วนหลวงพ่อนั้น อยู่วัดป่าโนนภู่ อำเภอพรรณนานิคม ได้ไม่ถึง ๑๐ วัน

เกิดอยากเรียนนักธรรม ก็กลับไปอยู่วัดป่าสุทธาวาสอีกครั้ง ไปช่วยสร้างวัดกับท่านพระครูสถิตย์ ท่านพระอาจารย์อุปัชฌาย์ ก็ไม่ว่ากระไร แล้วในพรรษาที่สองก็ได้กลับไปอยู่วัดป่าโนนภู่ จากนั้นได้ไปอยู่กับหลวงปู่เทสก์ เทสรังสี ที่จังหวัดภูเก็ต มา ศึกษาธรรมที่วัดพุทธบูชา วัดบรมนิวาส ต่อมาได้รับแต่งตั้งเป็น เจ้าอาวาสวัดพุทธบูชา จนทุกวันนี้ ไม่ได้สึกตามที่ตั้งใจไว้แต่ พรรษาแรกจริง ๆ

● หลวงพ่อนิมิตเห็นวัดหินหมากเป้ง

หลวงพ่อได้เล่าถึงนิมิตต่อว่า ในช่วงที่หลวงพ่อไปอยู่กับท่าน หลวงปู่เทสก์ที่ภูเก็ต คืนขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนสิงหาคม ปีพ.ศ. ๒๔๙๙ นั้น เกิดนิมิตเห็นผ้าขาวคนหนึ่งรูปร่างใหญ่ สูงโปร่งอายุประมาณ แปดสิบปี เป็นผ้าขาวคนเดิมที่เคยมาหาหลวงพ่อในนิมิต ผ้าขาว บอกว่า “วัดนี้ไม่ใช่ วัดท่านหรอก ท่านจะต้องไปอยู่อีกวัดหนึ่ง หลวงพ่อถามว่าที่ไหน ผ้าขาวก็บอกว่า เดี๋ยวผมจะพาไป สถานที่ นั้นเคยเป็นวัดเก่าแก่” แล้วผ้าขาวก็พาหลวงพ่อเหาะไปเห็นแม่น้ำ ในแนวตะวันเฉียง ผ้าขาวพาเดินดู ซึ่งคืนนั้น เป็นคืนวันเพ็ญ เดือนสว่างจ้า เดินตามป่ารู้สึกสวยงามน่ารื่นรมย์ มีความรู้สึก เป็นสุขจริง ๆ ใน ขณะนั้น พอผ้าขาวพาหลวงพ่อไปดูจนทั่วแล้ว ก็หายไป หลวงพ่อก็รู้สึกตัว พอรุ่งเช้า หลวงพ่อก็เข้าไปกราบเรียน ถามหลวงปู่เทสก์ว่าลักษณะป่าอย่างนี้ ๆ อยู่ริมแม่น้ำ เข้าใจว่าเป็น

แม่น้ำโขงแห่งใดแห่งหนึ่ง โดยเล่าเหตุการณ์ในนิมิตให้ท่านฟังอย่างละเอียด แล้วกราบเรียนถามท่านว่า หลวงปู่เคยเห็นมาบ้างไหม หลวงปู่เทสก์ ตอบว่ายังไม่เคยเห็นเลย

ครั้นปี พ.ศ. ๒๕๐๗ หลวงปู่เทสก์ ออกจากภูเก็ต ขึ้นไปจำพรรษาที่วัดถ้ำขาม จากนั้น ท่านก็ไปอยู่ที่หินหมากเป้ง หลวงพ่อได้ข่าวเช่นนั้น ก็ไปกราบท่าน เลยได้ไปเห็นภูมิประเทศ สถานที่ที่หินหมากเป้งตรงกับนิมิตทุกอย่าง ด้วยช่วงนั้นยังไม่มีอะไร ยังเป็นป่าอยู่ หลวงพ่อมั่นใจว่าใช่แน่ เพราะตะวันเฉียงแม่น้ำโขงลาดลงมาตามนิมิต หลวงพ่อได้กราบเรียนกับหลวงปู่เทสก์ ว่า "ท่านพระอาจารย์ไม่ได้ไปไหนอีกแล้วต้องอยู่ที่นี่ ที่กระผมได้เห็นในนิมิตครั้งนั้น ท่านพระอาจารย์จำได้ไหม" แต่ท่านเป็นผู้ใหญ่ท่านคงไม่ได้จำ จากนั้นมา ท่านก็ไม่ได้ไปไหนจริง ๆ มีผู้คนมากมายหลั่งไหลไปกราบนมัสการท่าน ณ หินหมากเป้งตลอดเวลา

● ผ้าขาวมาบอกว่าอุปัชฌาย์จะมรณภาพ

พระอาจารย์อุปัชฌาย์ของหลวงพ่อทำงานหนัก เพราะท่านกำลังสร้างโบสถ์ อยู่มาคืนหนึ่ง ผ้าขาวก็มาปรากฏในนิมิตมาบอกว่า "พระอาจารย์ท่านอายุจะไม่ยืนนะ ให้ท่านไปกราบเรียนอาจารย์ของท่านเสีย ขอนิมนต์ให้ท่านไปบำเพ็ญภาวนาที่อื่นสักระยะ ฉลองโบสถ์เสร็จท่านพระอาจารย์จะมรณภาพ" หลวงพ่อเข้าใจว่าท่านพระอาจารย์อุปัชฌาย์คลุกคลีกับงานมากเกินไป จากนิมิตหลวง

พ่อเห็นว่า ชัดเจนอย่างมาก จึงอยากจะไปเตือนท่านให้ไปบำเพ็ญเพียรก่อน เพราะตอนนั้นท่านเหนื่อยมาก อายุจะไม่ยืน

พอรุ่งเช้าหลวงพ่อก็ไปกราบเรียนท่านพระอาจารย์อุปัชฌาย์ อยากให้ท่านออกไปปฏิบัติภาวนาตามวัดป่าแห่งใดแห่งหนึ่ง พูดตรง ๆ แบบลูกศิษย์กับครูบาอาจารย์ ท่านพระอาจารย์อุปัชฌาย์บอกว่า ไปไม่ได้หรอก ถ้าไปงานนี้ก็ไม่เสร็จ เพราะงานสร้างโบสถ์สมัยนั้นไม่มีเงินอย่างทุกวันนี้ ได้อาศัยชาวบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ ขอแรงชาวบ้านทำเองบ้าง ในที่สุดท่านก็ไม่ไป เพราะห่วงงาน หลังจากนั้น ท่านก็สร้างโบสถ์เรื่อยมา หลวงพ่อไปอยู่ภูเก็ต ท่านก็ยังสร้างไม่เสร็จ มาเสร็จเอาตอนหลัง ช่วงนั้นหลวงพ่อมาอยู่วัดบรมนิวาสพอดี ท่านพระอาจารย์อุปัชฌาย์ สร้างโบสถ์เสร็จก็ฉลอง พอฉลองโบสถ์เสร็จท่านก็ล้มป่วย ญาติโยมได้พามารักษาที่โรงพยาบาลศิริราช หลวงพ่อก็ได้ไปปรนนิบัติรับใช้ท่านทุกวัน ท่านคงจะรู้ตัว บอกว่าไม่ไหวแล้ว อยากกลับวัดต่อมาไม่นานท่านก็มรณภาพ หลวงพ่อได้นึกคำที่ผ้าขาวบอก ซึ่งก็เป็นความจริงทุกอย่าง

● ผ้าขาว อุบาสก อุบาสิกา มาปรากฏให้เห็นตอนภาวนา

มีญาติโยมได้กราบเรียนถามหลวงพ่อว่า จากการที่หลวงพ่อได้ปฏิบัติมา เคยพบเห็นสิ่งแปลกประหลาด หรือนิมิตใดบ้างหรือไม่

หลวงพ่อบอกว่า มีบ้าง อย่างเช่น ตอนอยู่วันบรมฯ วันแรก ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนสิงหาคม พ.ศ.๒๕๒๖ ที่หลวงพ่อจัดให้มีการอบรมภาวนานั้น หลวงพ่อก็นั่งภาวนาไปด้วย เรื่องนี้จะว่าเป็นนิมิตหรือเป็นอุปาทานก็ไม่ทราบ ในขณะที่หลวงพ่อกำหนดให้ทุกคนนั่งภาวนาสักหนึ่งชั่วโมง หลวงพ่อก็นั่งภาวนาไปสักครึ่งชั่วโมง พอจิตรวมสงบ ปรากฏเห็นมีญาติโยมทั้งหญิงชายนุ่งขาวห่มขาวมาเดินรอบนอกกุฏิอย่างมีระเบียบเป็นแถวเป็นแนว ซึ่งทุกคนไม่พูดในความรู้สึกนั้น เห็นเขาชะเง้อมองแล้วเดินผ่านไป อีกสักพักก็เดินกลับมาชะเง้อมอง แล้วก็เดินผ่านไปอีก หลวงพ่อก็มานั่งพิจารณาเห็นว่าคงจะเป็นบุพนิมิตอย่างหนึ่งหรือสัญญา หรือเทพ อาจจะมาร่วมอนุโมทนาด้วยก็เป็นได้ ซึ่งหลวงพ่อได้บอกว่า จากนิมิตแสดงว่าจะมีอุบาสก อุบาสิกา มาปฏิบัติไม่มาก แล้วก็เป็นเช่นนั้นจริง ๆ ตามที่เห็นในนิมิต หลวงพ่อได้บอกญาติโยมที่ปฏิบัติ ว่าอย่าท้อถอย จะต้องใช้ความอดทน ความพยายามมากต่อไป

จะไปหาธรรมที่ไหน

หลวงพ่อได้เล่าถึงผลการปฏิบัติที่ประสบมาว่า หลวงพ่อได้ปฏิบัติอย่างเอกอุมาแล้ว ยังจำได้ว่าวันนั้นเป็นวันพระขึ้น ๑๕ ค่ำ หลวงพ่อถือว่า เราอยู่กับครูบาอาจารย์ คู่สวด (อาจารย์กว่า) เราได้ปฏิบัติกับท่านแล้วสมควรจะทำความเพียร ส่วนตัวบ้าง ก็นึกถึงครูบาอาจารย์หลายองค์ที่ท่านทำความเพียร อย่างประวัติของท่าน

พระอาจารย์มั่น ท่านก็ทำจริง ๆ จัง ๆ ทำอย่างไรเราจะทำอย่างท่านบ้าง วันนั้นหลวงพ่อได้เดินจงกรมตั้งแต่เช้าไปถึงเที่ยง ตอนบ่ายมาทำความสะอาดลานวัด คงจะเป็นเวลา ๖ โมงเย็นก็มาเดินจงกรมต่อ เวลานั้นไม่มีนาฬิกาดู ก็คงจะเป็นเวลาดึกอยู่ รู้สึกเพลินก็เดินจงกรมเรื่อยไป ใจสบายเหมือนไม่มีตัวมีตนเบาไปหมดขณะนั้น พอไปนั่งภาวนาก็เกิดแสงสว่าง คล้าย ๆ แสงไฟพุ่งออกจากกาย สว่างจนเห็นไปหมดแม้แต่มดปลวก เห็นละเอียดชัดเจนจะมองไปทางไหนไม่ว่าใกล้ ไม่ว่าไกล เห็นหมด ทั้ง ๆ ที่หลับตา ก็เลยนึกว่าผลจากการปฏิบัติเกิดปิติอย่างไม่เคยเช่นนี้เอง แต่พอหลวงพ่อถอนจิตออกจากสมาธิ ลืมตาดู สิ่งนั้นก็ดับไป หลวงพ่อเล่าว่าเคยไปธุดงค์ไปปฏิบัติตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ไปทางนครพนมเคยเดินจากคำชะอีไปเลิงนกทา ไปที่ภูจ้อก้อก็เลยได้ความรู้ว่าธรรมไม่ได้อยู่ที่อื่นไกล ไม่ได้อยู่ที่อื่น ตอนนั้นไปไหน ๆ ก็แบกกลด สะพายบาตร เราจะไปหาธรรมที่ไหน ธรรมอยู่ที่ตัวเรานี้ถ้ารักษากาย รักษาวาจา รักษาใจของเราได้ พระธรรมก็อยู่ที่นี่พอสิ่งเหล่านี้ดับ คือความโลภ ความโกรธ ความหลงไม่มี สิ่งที่เป็นธรรมล้วน ๆ ก็เกิดขึ้นมา

ในช่วงนั้น หลวงพ่อมีความคิดเช่นนี้ ก็รู้สึกเป็นกำลังใจที่จะปฏิบัติต่อไป เห็นอะไรในตอนนั้น ก็อยากจะช่วยเขาให้พ้นทุกข์ไปหมด เกิดความปีติความสุขอย่างบอกไม่ถูก ก็เลยมาคิดได้ว่าความเกิดเป็นทุกข์ ถ้าเราไม่เกิดเราก็ไม่ทุกข์ ถ้าความโกรธ ความโลภ ความหลง ไม่เกิด ก็ไม่มีอะไรเป็นทุกข์

การปฏิบัติธรรมที่จังหวัดภูเก็ต

ในพรรษาที่ ๒ ของการบวช ซึ่งขณะนั้นอยู่ที่จังหวัดภูเก็ตกับหลวงปู่เทสก์ ขณะที่ภาวนาอยู่เกิดความสว่างในจิตรู้สึกว่ามีความสว่างไสวไปหมดและจิตเกิดเมตตาต่อสัตว์ จนคิดอยากจะเทศน์สอนแม้กระทั่งมดตัวน้อยๆ

การกลับมาปฏิบัติธรรมที่กรุงเทพมหานคร

ในช่วงออกพรรษา ได้ขออนุญาตหลวงปู่เทสก์ ไปอยู่ที่กรุงเทพฯ ซึ่งในตอนแรกหลวงปู่เทสก์ไม่อนุญาต แต่เมื่อเห็นว่าที่กรุงเทพฯมีญาติโยมเป็นผู้มีปัญญา จึงได้อนุญาตให้หลวงพ่อมาอยู่ที่กรุงเทพฯ พร้อมกับเขียนจดหมายแนะนำและมอบเงินจำนวน ๒๐ บาท ให้หลวงพ่อเพื่อเดินทางมากรุงเทพฯ หลวงพ่อได้เดินทางโดยทางเรือเพื่อมากรุงเทพฯ ขณะอยู่บนเรือได้เกิดเหตุการณ์สลดใจ เนื่องจากเห็นนกนางนวล ซึ่งบินอยู่กลางทะเลเหนื่อยและมาเกาะพักที่เสากระโดงเรือและได้ส่งเสียงร้อง หลวงพ่ออยากให้นกเงียบ แต่นกก็ส่งเสียงร้องดัง จนกระทั่งคนเรือได้ยินเข้าจึงทำการจับนกแล้วปล่อยไปในกลางทะเลนั่นเอง หลวงพ่อได้ห้ามไว้แต่คนเรือ ไม่ยอมฟัง จึงได้ข้อคิดว่าแม้เกิดเป็นนกบินอยู่กลางทะเล เมื่อเหนื่อยจะหาที่พักก็ไม่ได้ คนเราก็เช่นกันย่อมมีอันตรายอยู่รอบด้าน จึงไม่ควรประมาท เมื่อมาถึงท่าเรือกรุงเทพฯ

ได้จ้างแท็กซีไปหาหลวงพ่อเพิ่มที่วัดบวรนิเวศน์ หลวงพ่อเพิ่มจึงได้แนะนำให้ไปอยู่วัดพุทธบูชาในปี พ.ศ.๒๕๐๐ ซึ่งในสมัยนั้นจะต้องเดินทางโดยเรือและบิณฑบาตทางน้ำ มีบางครั้งหลวงพ่อเกิดเรือล่มขณะบิณฑบาต ต่อมาเป็นเพราะบารมีหลวงพ่อเพิ่มที่ได้ทำการพัฒนาแถบนั้นโดยการตัดถนนเข้าสู่วัดจึงได้เกิดเป็นถนนพุทธบูชาในปัจจุบัน

หลวงพ่อกับหลวงปู่หล้า

ในแต่ละปีเมื่อถึงเทศกาลทอดกฐินหลวงพ่อมักจะนำลูกศิษย์ไปทอดกฐิน ณ วัดบรรพตคีรี (วัดภูจ้อก้อ) ทุกครั้งที่หลวงปู่หล้า เขมปฺปตฺโต ได้เห็นหลวงพ่อก็มักทักทายอย่างดีใจและแสดงความเมตตาต่อหลวงพ่อทุกครั้ง

การเดินทางไปประเทศสหรัฐอเมริกา

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๖ หลวงพ่อรับนิมนต์ไปเจริญพระพุทธมนต์ที่รัฐจอร์เจีย จำเป็นต้องต่อเครื่องบินจากเมืองดัลลัสไปลงที่รัฐเทนเนสซี่ ระหว่างที่เครื่องบินกำลังบินอยู่นั้น เกิดเหตุอากาศแปรปวนและเครื่องบินเกิดมีปัญหา ทำให้เกิดเครื่องสั่นเป็นพักๆ และโคลงไปมาผู้โดยสารบนเครื่องบินเกิดอาการหวาดกลัวว่าเครื่อง

บินจะตก หลวงพ่อได้นั่งภาวนาจนจิตนิ่ง จึงกำหนดจิตภาวนา เมื่อจิตสงบนิ่ง รู้สึกว่าจิตนิ่งและไม่คิดเสียดายชีวิตยอมตาย และรู้สึกว่ากายหายไป ในขณะนั้นได้มีเสียงมากระซิบว่า ไม่ตาย ๆ เครื่องบินก็เปลี่ยนเส้นทางบินมาลงจอดเพื่อซ่อมเครื่องบินที่รัฐเทนเนสซี่ เดิมถึงเวลา ๕ โมงเย็นแต่รอแก้เครื่องยนต์จนได้

นิมิตถึงวัดป่าภูปัง

คราวหนึ่งหลวงพ่อได้นิมิตว่า หลวงพ่อได้ไปที่หนึ่งซึ่งมีผู้ปฏิบัติธรรมนุ่งขาวห่มขาวแห่งหนึ่งและมีความยินดีเมื่อหลวงพ่อเดินทางไปถึงและนิมนต์ให้หลวงพ่ออยู่ หลวงพ่อจึงได้จดจำลักษณะของสถานที่แห่งนั้นและได้สอบถามไปยังผู้ที่รู้จักอยู่เสมอเพื่อที่จะแสวงหาสถานที่แห่งนั้น จนกระทั่งพระอาจารย์ชวน วัดป่าวังน้ำทิพย์ จังหวัดยโสธร ได้เรียนหลวงพ่อถึงเขาแห่งหนึ่งในอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อหลวงพ่อไปถึงเห็นว่าที่แห่งนี้ มีลักษณะตรงตามในนิมิตจึงได้ชักชวนลูกศิษย์สร้างเป็นวัดป่าภูปัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยได้ทำการสร้างศาลา ๓ ชั้นขึ้นจนสำเร็จ ซึ่งหลวงพ่อได้มอบหมายให้ ดร.ธีรพงษ์ อรรถจารุสิทธิ์ และอาจารย์เจียม เสียงสุคนธ์ และทีมงานเป็นผู้ออกแบบ รวมถึงการสร้างศาลาอเนกประสงค์ที่วัดภูหายหลง

พระพุทธรูปจำลองพระพุทธพิชิตมาร วัดบรมนิวาส

หลังจากสร้างศาลาเสร็จแล้ว ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ หลวงพ่อจึงได้หล่อรูปจำลองพระพุทธพิชิตมาร ขนาดหน้าตัก ๘๐ นิ้ว โดยจำลองจากพระพุทธพิชิตมารซึ่งประดิษฐานอยู่ในศาลาอุรุพงษ์ วัดบรมนิวาส เพื่อนำไปประดิษฐานที่วัดป่าภูปัง โดยหลวงพ่อได้ดูแลการปั้นหุ่นรูปจำลองอย่างใกล้ชิด และได้นิมนต์หลวงพ่อพุธ ฐานิโยในการเททองและหลวงปู่เหรียญ วรลาโภ เป็นประธานในการเจริญพระพุทธมนต์ และได้เกิดเหตุมหัศจรรย์ที่มีเหตุฝนตกโปรยปรายลงมาขณะทำการเททอง

เมื่อหล่อพระเสร็จและปิดทองพระพุทธรูปแล้วจึงได้ให้โรงหล่ออัญเชิญไปประดิษฐานที่วัดป่าภูปัง พระพุทธรูปไปถึงก่อนที่หลวงพ่อจะไปถึงและโรงหล่อก็ได้จ้างรถแบ็กโฮในการยกพระพุทธพิชิตมารไปประดิษฐานบนสถานที่ชั้น ๓ ของศาลา แต่เนื่องจากพระพุทธรูปมีน้ำหนักถึง ๒ ตัน หลายคนเกรงว่าการยกจะลำบาก แต่คนขับรถแบ็กโฮกับปรามาสว่าง่ายมาก จึงได้ทำการยกก่อนที่หลวงพ่อจะไปถึง ทำให้เกิดเหตุการณ์รถแบ็กโฮเสียโดยไม่มีสาเหตุ ไม่สามารถยกได้ ต้องรอหลวงพ่อมาอีก ๑ วัน โดยเจ้าของรถแบ็กโฮต้องเอารถคันใหม่มาเปลี่ยนและหลวงพ่อได้ทำพิธีก่อนยก จึงสามารถอัญเชิญพระพุทธพิชิตมารไปประดิษฐานในชั้น ๓ ของศาลาวัดป่าภูปังได้

การย้ายมาอยู่วัดพุทธบูชาครั้งแรก

ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๒ วัดพุทธบูชาว่างเจ้าอาวาส หาผู้ที่เหมาะสมมาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสไม่ได้ ทางคณะกรรมการวัดพุทธบูชาจึงมาขอความเมตตาจากหลวงพ่อให้รับเป็นเจ้าอาวาส แต่พระพรหมมุนี (บู่ สุจิณโณ) อยากให้หลวงพ่อเป็นผู้ช่วยของท่านทางด้านการศึกษาจึงได้คัดค้าน แต่เมื่อพระธรรมกวีเจ้าคณะกรุงเทพ ฯ มาขอจึงได้ยินยอมให้หลวงพ่อมาเป็นเจ้าอาวาส ตั้งแต่วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๒

ความเมตตาของหลวงพ่อ

หลวงพ่อจะเป็นผู้ที่เมตตาต่อลูกศิษย์ทุกคนโดยไม่มีแบ่งชั้นวรรณะ ไม่ว่าใครเมื่อมานิมนต์หลวงพ่อ หลวงพ่อก็จะรับนิมนต์ตามที่ว่างโดยไม่เกี่ยงว่าจะเป็นผู้มีฐานะหรือไม่

บารมีของหลวงพ่อ

หลวงพ่อเล่าว่า ครั้งหนึ่งได้รับนิมนต์ที่กระทรวงศึกษาธิการขณะนั้น นึกอยากจะฉันข้าวโพด บังเอิญมีผู้หญิงคนหนึ่งพร้อมด้วยลูกเดินมาใส่บาตร ซึ่งในมือก็ถือขวดน้ำข้าวโพดด้วย แต่ไม่ใส่ในขณะนั้นกลับเดินถือไปทางอื่น หลวงพ่อไม่ได้สนใจ

สักพักหนึ่งหญิงคนนั้นกลับเดินถือน้ำข้าวโพดมาถวายหลวงพ่อ ซึ่งเป็นที่น่าแปลกใจถึงเหตุการณ์ดังกล่าว

นิมิตถึงผู้ใส่บาตร

มีอยู่คืนหนึ่งหลวงพ่อได้นิมิตว่าอยากกินลูกพลับ และในตอนเช้าเมื่อไปรับบิณฑบาต มีผู้ที่รู้จักใส่บาตรด้วยลูกพลับ ซึ่งปรากฏว่า ในเช้าวันรุ่งขึ้นก็มีผู้ที่ได้นิมิตไว้มาใส่บาตรหลวงพ่อตามนิมิตและหลวงพ่อได้ถามว่าลูกพลับมีราคาเท่าไร โยมนั้นก็ตอบว่าลูกละ ๖๐ บาท

ผีจากรถแก๊สระเบิด

ในคืนหนึ่งประมาณเที่ยงคืน ได้มีชาวบ้านวิ่งเข้ามาหาหลวงพ่อที่กุฏิในวัดบรมนิวาสบอกว่า มีผู้ถูกผีเข้า ขอให้หลวงพ่อไปช่วย หลวงพ่อจึงได้เดินทางตามไปแถวบริเวณใกล้ทางด่วน ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ พบหญิงสาวมีอาการเหมือนถูกผีเข้า จึงได้เข้าไปซักถามว่าเป็นใคร มาจากไหน ก็ได้รับคำตอบว่า ตัวเขาเป็นผีล่องลอยอยู่บริเวณนั้น เพราะตายจากรถแก๊สระเบิด แต่ยังไม่มีใครทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ จึงต้องวนเวียนอยู่ตรงนั้น จึงได้เข้าสิงผู้หญิงคนนี้ หลวงพ่อจึงถามว่าต้องการอะไร ทางผีนั้นจึงขอให้ผู้หญิงคนนั้น ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้มิฉะนั้นแล้วก็จะ

เอาชีวิต หลวงพ่อจึงรับปากที่จะให้ผู้หญิงคนนั้นทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ พอทราบเท่านั้นหลวงพ่อก็ทำน้ำมนต์ แล้วเขาพูดว่ามึงทำอะไร พอทำน้ำมนต์เสร็จ เอาให้กินก็สลบล้มลง แล้วก็ตื่นขึ้นมาและถามว่าเป็นอะไร เขาบอกว่าไม่รู้ มีแต่บอกว่าผีมาบังคับ

บารมีหลวงพ่อช่วยผู้ป่วยมะเร็ง

คราวหนึ่งหลวงพ่อกำลังจะเดินทางไปวัดภูหายหลง จังหวัดนครราชสีมา มีหญิงสาวเข้ามาหาเพื่อถวายจีวร บอกว่าหลวงปู่เหรียญ วรลาโภ แนะนำให้มาถวายกับหลวงพ่อ ซึ่งน้องชายเป็นนายตำรวจขณะนี้เป็นโรคมะเร็งขั้นสุดท้าย จึงได้พยายามทำบุญและได้รับคำแนะนำจากหลวงปู่เหรียญให้มาถวายจีวรกับหลวงพ่อหลังจากถวายแล้วไม่นานกลับหายจากโรคมะเร็งและยังมีชีวิตอยู่เป็นที่น่าอัศจรรย์ยิ่งนัก

หลวงพ่อช่วยคนใกล้ตาย

คราวหนึ่งมีคนมาขอน้ำมนต์หลวงพ่อ เนื่องจากคนในบ้านเกิดล้มลง โดยไม่ทราบสาเหตุทำให้ไม่รู้สึกตัว ต้องเข้าโรงพยาบาลอยู่ห้องไอซียู พอเข้าวันที่ ๓ มีอาการเล็บเขียว อาการเข้าขั้นโคม่า มีคนแนะนำให้มาหาหลวงพ่อ จึงได้มาขอน้ำมนต์หลวงพ่อหลวงพ่อจึงได้อธิษฐานจิตทำน้ำมนต์ให้และบอกแก่ญาติให้นำไปให้

ผู้ป่วยดื่ม หากดื่มไม่ได้ให้ผ่านทางสายยางหรือหลอด หลังจากที่ให้น้ำมนต์ทางสายยางแล้ว ปรากฏว่าเล็บที่เขียวอยู่กลับเป็นปกติ และอาการดีขึ้นจนสามารถกลับบ้านได้ และเมื่อแข็งแรงแล้วก็เดินทางมาทำบุญกับหลวงพ่อ

เหนื่อยก็พัก หนักก็วาง ทำใจให้ว่าง วางให้เป็น เย็นสบาย ไร้มลทิน สิ้นเวรสิ้นภัย

ขณะที่หลวงพ่อทำความเพียรอยู่ก็ได้นึกถึงคติธรรมจากพระอานนท์ที่ว่า เหนื่อยก็พัก หนักก็วาง ทำใจให้ว่าง วางให้เป็น เย็นสบาย ไร้มลทิน สิ้นเวรสิ้นภัย

เหนื่อยก็พัก สังขารเมื่อใช้ไปมาก ๆ ก็เหนื่อย จึงให้รู้จักพักเสียบ้าง หนักก็วางสังขารทั้งหลายเมื่อยึดถือมาก ๆ ก็หนัก เช่น ปากกาถ้าถือไปนาน ๆ แม้จะมีน้ำหนักเบาก็กลายเป็นหนักได้ ดังนั้นจึงต้องให้รู้จักวาง ถ้าไม่วางก็จะเกิดทุกข์ เพราะความยึดมั่นถือมั่นร่างกายเป็นสมบัติของโลกเอาติดตัวไปไม่ได้ ก็ย่อมเป็นของโลกอยู่อย่างนี้

ทำใจให้ว่าง เมื่อทำจิตใจให้ว่างจากกิเลสและความยึดมั่นถือมั่นในความเป็นตัวตน ว่าเป็นเรา-เป็นของเรา ก็จะทำให้ไม่ทุกข์ใจ จิตก็จะเย็นสบาย เพราะรู้จักทำใจให้ว่าง

วางให้เป็น ของที่ถือมาก็ต้องรู้จักวางให้ถูกที่ ไม่ไปขวางทางเดิน หรือวางในที่ไม่เหมาะสม ก็เช่นกันก็ต้องวางให้ถูกที่ถูกทาง คือ วางใจให้เป็น เมื่อวางใจได้ให้วางใจไว้ที่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ มันก็จะเกิดความเย็นสบาย

เย็นสบาย เมื่อวางใจได้ถูกต้องแล้ว ก็จะเกิดความเย็นสบาย ไร้มลทิน เมื่อจิตว่างจากกิเลส คือ มลทินเข้าครอบงำ จิตก็จะไร้มลทิน

สิ้นเวรสิ้นภัย เมื่อจิตไม่มีมลทินจากกิเลสเข้าครอบงำ ก็จะไม่ก่อเวรก่อภัยกับใคร จึงสิ้นเวรสิ้นภัย

ไปไม่กลับ หลับไม่ตื่น ฟื้นไม่มี หนีไม่พ้น

โดยทั่วไปในงานสวดศพ พระที่มาสวดจะถือพัดที่ปัก คำว่า ไปไม่กลับ หลับไม่ตื่น ฟื้นไม่มี หนีไม่พ้น ซึ่งทั้ง ๔ คำแม้จะเป็นคำต่างกัน แต่มีความหมายอย่างเดียวกัน คือ ความตาย

ไปไม่กลับ ผู้ที่จะไปไม่กลับได้นั้น คือ พระอรหันต์เท่านั้น ที่จะไม่กลับมาเกิดอีก สังขารร่างกายก็เหมือนกัน ย่อมร่วงโรยไปตามกาลเวลาไม่กลับมาเป็นเด็กอีก จะเปลี่ยนจากผู้ใหญ่เป็นเด็กไม่ได้

หลับไม่ตื่น เมื่อเป็นผู้มีทรัพย์สมบัติมาก ไม่ยอมตื่นขึ้นมาทำบุญทำทาน หรือผู้ที่ไม่ปฏิบัติธรรม หลงไปตามอำนาจของกิเลส ก็เหมือนกับหลับไม่ตื่น

ฟื้นไม่มี คนชั่วกระทำบาปต่าง ๆ ไม่กลับตัวกลับใจแล้ว ตลอดจนถึงพระภิกษุสามเณร ถ้าทำผิดพระวินัยอย่างหนักแล้ว ก็จะบวชอีกไม่ได้

หนีไม่พ้น ทุกคนจะหนีพ้นจากผลของกรรมไม่ได้ทั้งกรรมดี และกรรมชั่ว จะต้องเป็นผู้รับผลกรรม

ไปให้กลับ หลับให้ตื่น ฟื้นให้มี หนีให้พ้น

ถ้าหากกลับข้อธรรมจากพัดที่พระถือในงานศพ ก็จะเป็นไปให้กลับ หลับให้ตื่น ฟื้นให้มี หนีให้พ้น

ไปให้กลับ เมื่อกระทำความชั่วแล้ว หรือเดิมเคยผิดศีลก็ได้กลับตัวกลับใจ ให้อยู่ในศีล และกลับตัวเป็นคนดี

หลับให้ตื่น เมื่อหลงลืมสติ ทำไปตามอำนาจของกิเลสก็ให้มีสติกลับมาอยู่ในความดี รู้จักทำบุญกุศล

ฟื้นให้มี เมื่อล้มไปแล้วก็ให้รู้จักฟื้นขึ้นมาใหม่ การปฏิบัติธรรมก็ให้พยายามฟื้นขึ้นมาอย่าท้อ ถอยต่อกิเลส

หนีให้พ้น หนีให้พ้นจากความโลภ โกรธ หลง

- ความโลภ ตัดได้ด้วยความเสียสละ
- ความโกรธ ตัดได้ด้วยศีล
- ความหลง ตัดได้ด้วยการเจริญปัญญา ให้เกิดขึ้นเพื่อ

หนีการเกิด การเกิดบ่อย ๆ เป็นทุกข์ เราเป็นปุถุชนที่ชอบอยากจะเกิดอีก แต่การหนีต้องมีความเพียร สร้างคุณงามความดี หนีไม่ให้เกิดความโลภ โกรธ หลง ต้องมีสติรู้ทันทุกอย่าง

ศีลเป็นที่พึ่ง

คนเราต้องมีศีล เราต้องเจริญศีล เพราะศีลเป็นที่พึ่ง ศีลเป็นหลักประกันชีวิต ให้รักษาศีล ถ้าทุกคนรักษาศีลก็ดี บรรดาสัตว์โลกสัตว์อื่นฆ่ากันเพื่อเป็นอาหาร สัตว์มนุษย์เป็นสัตวที่น่ากลัวที่สุดในโลกเพราะไม่ได้ฆ่าเพื่อเป็นอาหาร แต่ฆ่าด้วยเหตุหลายอย่าง เช่น ฆ่าสัตว์เพื่อเป็นกีฬาบ้าง ฆ่าเพื่อชิงทรัพย์บ้าง ฆ่าด้วยแรงอาฆาตบ้าง หมดลมหายใจเมื่อไรก็หมดความหมาย

เหตุการณ์ที่ไม่สงบ เพราะทุกคนขาดศีล ทรัพย์สมบัติควรหามาได้ด้วยความชอบธรรม ศีลเป็นหลักประกันไม่ให้ครอบครัวแตกแยกให้รักษาไว้ตามอัตภาพ ถ้าสามีภรรยาอยู่กันอย่างมีความสุขสบาย ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อกัน ไว้ใจซึ่งกันและกัน ไม่ระแวงสงสัย ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ความแตกแยกจะไม่มี มีแต่ความรัก

สร้างคุณงามความดีเป็นหลักประกันสังคม ไม่โกหกซึ่งกันและกัน เอาความจริงเป็นที่ตั้งพระพุทธเจ้าตรัสไว้วาระสุดท้ายว่า ท่านทั้งหลายจงยังประโยชน์ตนและประโยชน์ท่านให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาท ฉะนั้นเราจงมีความซื่อสัตย์ต่อกัน บางคนหลอกคนอื่นทำความชั่วต่าง ๆ ตนเองเป็นคนเป็นมนุษย์ ตนเองเห็นเอง ความลับไม่มีในโลก ต้องแก้ไขที่ตนเอง เหตุเกิดที่ใดก็ดับที่ตรงนั้น ใจของคนเราก็เหมือนกัน กิเลสมาปิดบังให้มืดมัว ถ้าสว่างหัวใจปัญญาก็ตามมา และมีความสว่างมากขึ้น ธรรมะมากก็สว่างมาก เหมือนไฟ ถ้าไม่มีเมฆบังก็สว่างมากขึ้น และความเป็นกลางของคนก็ไม่นับชนชั้นวรรณะ

ข้อสุดท้าย ศีลเป็นหลักประกันสุขภาพ สุราเมรัย ทำให้เกิดความประพฤติผิด เสียทรัพย์ ความไม่เห็นโทษ ความมึนเมาของตนโดยเฉพาะยาบ้า คนเป็นบ้าต่างหากไม่ใช่ยา ยาเสพติดมีกี่ร้อยล้าน อย่างคิดทำความชั่วให้มัวหมอง คนที่ขี้ระแวงสงสัยก็ไม่ดี โทษของคนอิจฉาก็ไม่ดี ให้แก้ไขที่หัวใจ แก้ที่ปัญญาวกไปหาศีล ก็จะรักษาศีลได้ให้เกิดปัญญา ฉะนั้นต้องสำรวม ปัญหาก็จะไม่เกิดขึ้น ให้อยู่ตรงกลางไม่ยินดียินร้าย สำรวมอินทรีย์อายตนะทั้งภายในและภายนอกผู้เสียสละ คนเราต้องเสียสละอย่างหนึ่ง เพื่อให้ได้อย่างหนึ่ง ทุกคนควรเสียสละความเห็นแก่ตัว อดทน อดกลั้น มนุษย์สมบัติเป็นสมบัติที่ประเสริฐ เป็นสมบัติกลาง เวลาเราชมใครว่าใจบุญ จิตก็เป็นกุศล ความตายเป็นของเที่ยง พระพุทธเจ้าปฏิเสธข้าวของเงินทองภายนอกสุขเกิดจากการมี

ทรัพย์จากการจ่ายทรัพย์บริโภค จากการประกอบการงานที่ปราศจากโทษ จากการที่ไม่ต้องเป็นหนี้ จากคำพูดนี้ ถ้าเรามีทั้งทรัพย์ภายในและภายนอก มีศรัทธา มีความเชื่อ ในความดีชั่ว เชื่อการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า เชื่อคุณงามความดี ศรัทธาจึงเป็นกำลังสำคัญ การได้ยิน ได้ฟัง ก็เป็นทรัพย์

๓ จ.

รู้จัก ต้องรู้จักจำ คือ เลือกจำแต่สิ่งที่ควรจำหรือจำแต่สิ่งที่ดี

รู้จริง ต้องรู้จริง ไม่ใช่รู้แบบ งูๆปลาๆ ต้องรู้ถึงความจริงอันประเสริฐ คือ อริยสัจสี่

รู้แจ้ง ต้องรู้แจ้งในสัจธรรม อย่างรู้แจ้งเห็นแทงตลอดซึ่งสภาวธรรมคือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

๓ น.

หน้านอก บอกความงาม เป็นความงามภายนอก เช่น แม้แต่ศพก็ยังต้องถูกแต่งให้งาม

หน้าใน บอกความดี คือ ต้องทำจิตใจอยู่กับความดีงามมีกุศลจิตตลอดเวลา

หน้าที่ บอกความรู้ความสามารถ คนเรามีความรู้มากแต่ถ้าขาดความสามารถก็ไปไม่รอด

๓ ห.

พบเห็น คนเราต้องการเห็นแต่วัตถุดีงาม แต่การพบเห็นสิ่งที่เห็นได้ยาก คือ พระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ที่ประพฤติปฏิบัติดี เป็นสิ่งที่ดีควรทำให้ได้พบเห็นโดยเฉพาะการเห็นพระธรรม และรู้คุณค่าพบแล้วต้องรู้จักคุณค่าและน้อมนำเอาธรรมมาสู่ตน

คิดเห็น เช่นคิดจะมาวัดก็คิดเห็นวัด

รู้เห็น รู้เห็นสภาวธรรมตามความเป็นจริงว่าสิ่งทั้งหลายไม่ใช่ตัวตนของเรา

๓ อ.

อาหารดี คือ คนเราต้องได้รับอาหารตามหลักโภชนาการในขณะเดียวกันใจก็ต้องได้รับอาหารคือ ธรรมะเพื่อที่จะให้พ้นจากความทุกข์ นอกจากนั้นแล้วก็มีอาหาร คือ การสัมผัสที่ดีๆ ซึ่งเกิดจากกรรมที่ดีส่งผลคือ สัมผัสทาง ตา หู จมูก ลิ้น กายที่ดีซึ่งเกิดจากผลของกรรมดี ตลอดถึงเจตนาหรือความตั้งใจที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป เพื่อทำความทุกข์ให้หมด

อากาศดี คือ คนเราจะมีสุขภาพที่ดีก็ต้องได้รับอากาศที่ดีจิตใจก็เช่นกัน ก็ต้องไม่มีสิ่งปนเปื้อนคือกิเลส เช่นลมหายใจที่เข้าออก จึงต้องทำความสงบระงับกิเลสในขณะหายใจเข้าและหายใจออกอยู่ทุกขณะจิต

อารมณ์ดี คือ คนเราจะมีชีวิตยืนยาวอยู่ได้ก็ต้องทำจิตใจให้ดี เพื่ออารมณ์ที่ดีไม่ให้กิเลสเข้าคลอบงำ ให้เกิดเป็นอุปนิสัยที่จะให้มีสติรู้เท่าทัน อารมณ์ที่มากระทบ และให้มีปัญญารู้เท่าทันกิเลสที่มากระทบทาง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

๔ ป.

ปลูก
- ปลูกภายนอก คือ ปลูกพืช ปลูกเรือน ปลูกสิ่งต่างๆ ต้องปลูกให้ดี
- ปลูกภายใน คือ ศรัทธา ความเชื่อ ความเลื่อมใส พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ อย่างรัฐบาลหนุ่มฟังธรรมมุเทศน์ ๔ จากพระพุทธเจ้าแล้วเกิดศรัทธา จึงบวชในพระพุทธศาสนา

  ธรรมมุเทศน์สี่ ได้แก่ โลก คือ หมู่สัตว์ อันชรานำไป ไม่ยั่งยืน

  โลก คือ หมู่สัตว์ ไม่มีผู้ใดต่อต้าน ไม่เป็นใหญ่เฉพาะตน

  โลก คือ หมู่สัตว์ ไม่มีอะไรเป็นของของตน จำจะต้องละทิ้งสิ่งทั้งปวงไป

  โลก คือ หมู่สัตว์ ยังพร่องอยู่เป็นนิจ ไม่รู้จักอิ่ม เป็นทาสของตัณหา

ปลอบ
- **ปลอบภายนอก** เช่น พระวักกลิ มาบวชใน

สำนักของพระพุทธเจ้า เพราะความเลื่อมใสในพระพุทธรูปของพระพุทธองค์ เมื่อบวชแล้วก็ได้แต่ติดตามดูรูปของพระพุทธเจ้า จนไม่เป็นอันประพฤติพรหมจรรย์ พระพุทธองค์จึงขับอเปหิว่าเธอจงหลีกไป พระวักกลิเกิดความน้อยใจ จึงไปโดดหน้าผา พระพุทธเจ้าเล็งเห็นอุปนิสัยของท่านที่ได้สร้างบารมีมาก่อน พอที่จะสำเร็จมรรคผล จึงไปปลอบถึงปากเหว พระวักกลิได้สติ จึงได้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติจนบรรลุธรรม

- **ปลอบภายใน** คือ ปลอบใจตัวเอง อย่าได้น้อยเนื้อต่ำใจในชะตาของตนเอง อย่าได้ผิดหวังในชีวิต ให้มีกำลังใจ

ปรับ - ปรับภายนอก เช่น ภิกษุชาวเมืองโกสัมพีทะเลาะกันเรื่องพระวินัยเล็กน้อย เป็นเหตุให้แตกแยกเป็น ๒ ฝ่าย คือ พระธรรมธร กับพระวินัยธร พระพุทธองค์จึงหลีกไปอยู่ป่าเลไลย์จนมีช้างและลิงมาคอยปรนนิบัติ และทำให้ศรัทธาญาติโยมที่มีต่อพระเสื่อมถอย ไม่มาใส่บาตรดังเคย หมู่สงฆ์เห็นโทษของความแตกแยก จึงได้ปรับทำความเข้าใจเสียใหม่ ชาวบ้านจึงขอให้หมู่สงฆ์ไปขอขมาลาโทษต่อพระพุทธองค์ จึงจะได้อยู่ดีกินดีเหมือนเดิม ทั้งสองฝ่ายก็ปรับความเข้าใจปรองดองสามัคคีกันเช่นเดิม

ปรับภายนอก เช่น การปรับระดับถนน ปรับพื้น ปรับสิ่งต่าง ๆ ให้เสมอกัน เป็นต้น

- ปรับภายใน เมื่อเห็นโทษของความผิด จึงได้ปรับใจเสียใหม่ เช่น การปรับความเข้าใจของภิกษุโกสัมพี

ปราบ - **ปราบภายนอก** เช่น การปราบองคุลีมารโจร ปราบหมู่ มิจฉาทิฏฐิ เช่น ชฎิล ๓ พี่น้องของพระพุทธองค์ เป็นต้น

- **ปราบภายใน** ได้แก่ ปราบกิเลส เช่น ความโลภ โกรธหลง ด้วยการรักษาศีล เจริญภาวนา

๕ ส.

สะอาด - สะอาดภายนอก คือ บ้านสะอาด คนสะอาด

- สะอาดภายใน คือ ใจสะอาดด้วยศีล

สงบ - สงบกาย สงบวาจา สงบใจ

สว่าง - สว่างภายนอก คือ แสงสว่าง

- สว่างภายใน คือ ใจที่สว่าง เพราะสามารถตัดนิวรณ์ อันได้แก่ความพอใจในกาม ความพยาบาท ความง่วงเหงาหาวนอน ความฟุ้งซ่าน รำคาญใจและความลังเลสงสัย

สำรวม - สำรวมอินทรีย์ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

เสียสละ - เสียสละส่วนน้อย เพื่อส่วนมาก

สุภาษิตสั้นๆ

* อยู่ให้ดี มีธรรมประจำจิต อย่าไปคิดทำชั่วให้มัวหมอง มาดีคิดดี พระธรรมย่อมคุ้มครอง จิตผุดผ่อง สงบดี เพราะมีธรรม

o รูปจะดี ไม่ดี อยู่ที่ตา

o เสียงจะดี ไม่ดี อยู่ที่หู

o กลิ่นจะดี ไม่ดี อยู่ที่จมูก

o รสจะดี ไม่ดี อยู่ที่ลิ้น

o สัมผัสจะดี ไม่ดี อยู่ที่กาย

o สุขทุกข์จะดีไม่ดี อยู่ที่ใจและกาย

*** เพราะฉะนั้นจงสำรวมจิตให้ดี ***

* คนจะมีวิชาความรู้ ความฉลาด เฉียบแหลมเพียงไหน แต่ถ้าขาดสติแล้ว งานทุกอย่างก็ย่อมเสียไปด้วย

* โทษของความเบียดเบียน - ทำให้อายุสั้น

o โทษของความโกรธ ทำให้ร้อน

o อานิสงส์ของความเมตตา ทำให้เย็น

* โกรธเขาเราก็รู้ว่ามันร้อน จะนั่งนอนเป็นทุกข์ไม่สดใส
แล้วยังด้านดื้อโกรธจะโทษใคร น่าแค้นใจจริงหนาไม่น่าเลย

ข้อธรรมที่อินเดีย

หลวงพ่อได้ไปนั่งภาวนาอยู่ที่เจดีย์ในสวนลุมพินีวัน อันเป็นที่ประสูติของพระพุทธเจ้าได้เกิดธรรมะปรากฏขึ้นในใจ คือ

มีหน้า คนส่วนใหญ่ทำเพื่ออยากได้หน้า แต่ที่สำคัญก็คือ ทำแล้วให้นึกถึงผลข้างหน้าว่า ถ้าทำดีย่อมได้รับผลดีในวันข้างหน้า

มีหลัง ลูกหลานภรรยา หรือผู้ที่อยู่ในความดูแล จะทำสิ่งใดนึกถึงผลกระทบของการกระทำของเราที่มีผลต่อคนข้างหลัง

มีหวัง ทุกคนย่อมมีความหวัง จะทำอะไรก็ต้องมีความหวัง

มีห่วง เมื่อยังเป็นผู้ข้องอยู่ในกามคุณ ก็ยังต้องมีห่วงในทรัพย์สมบัติ ห่วงลูก ห่วงหลาน ห่วงสามีภรรยา เป็นต้น

ไม่มีหน้า ผู้ที่ทำความดี ไม่ต้องกังวลถึงวันข้างหน้า เพราะมั่นใจว่าผลดีย่อมตอบแทนผู้บรรลุธรรม เป็นพระอรหันต์ย่อมไม่กลับมาเกิดอีกในชาติหน้า

ไม่มีหลัง ผู้ที่ไม่มีพันธะย่อมตัดความกังวลของตนที่อยู่ข้างหลังได้ ผู้ประพฤติธรรมย่อมไม่หวนฟุ้งซ่านถึงเรื่องราวในอดีตที่อยู่ข้างหลัง

ไม่มีหวัง คนดีย่อมทำโดยไม่หวังผลตอบแทน ผู้ประพฤติธรรมย่อมไม่คอยหวังแต่ผล แต่จะมุ่งมีสติอยู่กับปัจจุบัน

ไม่มีห่วง เมื่อทำการงานเสร็จเรียบร้อยแล้วเราก็ไม่มีห่วง เมื่อทำความดีก็ไม่ต้องห่วงถึงเรื่องผลกรรมที่จะสนอง ผู้หมดกิจแล้วย่อมสิ้นความห่วงใยในภพชาติทั้งปวง

มีลูก ๗ จำพวก

ลูกแก้ว ลูกที่มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ในใจ

ลูกกะ ลูกกตัญญู อันเป็นเครื่องหมายของคนดี เช่น พระสารีบุตรรู้คุณของราธะพราหมณ์ ที่ได้ใส่บาตรด้วยข้าว ๑ ทัพพีและได้รับรองคุณงามความดีของราธะพราหมณ์ จนได้บวชเป็นพระภิกษุ และราธะพราหมณ์ก็เป็นผู้ว่านอนสอนง่ายแม้ว่าอายุมากแล้ว

ลูกเกาะ เหมือนกาฝากที่เกาะต้นไม้ต้นไหนต้นนั้นก็ตาย เช่น ลูกเกาะพ่อเกาะแม่ ก็ทำเอาพ่อแม่ลำบาก หรือผู้ชายที่เกาะผู้หญิงกิน

ลูกกล้วย กล้วยมีคุณมหาศาล ทั้งต้น ราก ใบ ดอก ผล แต่มีจุดเสีย เมื่อออกลูกแล้วต้องตัดต้นทิ้งเหมือนลูกที่เนรคุณ ทำให้พ่อแม่เดือดร้อน

ลูกกา โบราณว่าดูอย่างกา แต่อย่าเอาเยี่ยงอย่างกา เพราะกาขยันหากินแต่เช้า แต่มีนิสัยเสียคือชอบขโมย

ลูกลาก ลูกที่ทำความชั่ว สามารถลากพ่อแม่ไปสู่ความเดือดร้อน เช่น ติดคุกติดตะราง

ลูกเลิก คือเลิกความเป็นพ่อเป็นแม่ ทะเลาะเบาะแว้งกัน เพราะไม่ได้สมบัติจากพ่อแม่ บางคนถึงกับฆ่าพ่อฆ่า แม่

คติธรรม

ทำอะไรก็ให้หมดความสงสัยในชาตินี้แหละ
ถ้ายังมีความสงสัยอยู่ตราบใด
ชื่อว่ายังมีปัญหาอยู่ตราบนั้น
และยังมีความทุกข์อยู่ตราบนั้นด้วย
เพราะความสงสัยเป็นเหตุ
ฉะนั้น ขอให้พิจารณาหาเหตุแห่งความสงสัยนั้นให้พบ
และรีบดับความสงสัยนั้นด้วยการปฏิบัติชอบ
ความสงสัยก็จะดับไป และความสุขจะเกิดขึ้น
เหมือนแสงสว่างเกิดขึ้นแล้ว ความมืดก็ดับไปฉะนั้น
ปัญหาที่เกิดขึ้นก็ให้ดับที่ตัวเรา
อย่าให้ไปดับที่คนอื่น

พระราชภาวนาพินิจ
(หลวงพ่อสนธิ์ อนาลโย)
เจ้าอาวาสวัดพุทธบูชา